

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DZIA 22. LIPCA ROKU 1767.

Z TUREK

Z Carogrodu d. 25. Maia.

Sułtan był przytomny dnia 9 tego miesiąca z całym Dworem swoim uroczystości Bayramu w Meczecie Sultana Achmeta. Dnia 10 oglądał Flotę, odprawioną do *Bezigtache*, zkąd wynidzie na morze białe. Wnocy z 11 na 12 dzień, mieszkanie *Tefftedara* pożarem spłonęło. Ledwie mogli ratować tego Ministra chorego z łóżkiem. Wszystkie sprzęty zgorzały. *Geray* dawniejszy

Han Tatarski otrzymał pozwolenie za wstawieniem się Hana panującego Brata swego wynieść się z *Rodu*, gdzie był na wygnaniu, do Pałacu swego pełnego w *Romeli*. Porta namięta okręt Francuzki dla przewiezienia onego.

Z PORTUGALII.

Z *Lizbony* d. 12. Czerwea.

Król Jmć z całym swoim Dworem wyiedzie do *Cintra* dla zabawienia się tam strzelaniem wilków. Sześć tysięcy ludzi ma

tam ułożyć linię dla obciążenia tych zwierząt. Xiężna Brazylka w pożądanym znajduje się zdrowiu i z Xiążęciem Synem swoim. Okręty wojenne, które gotują do żeglugi, nie wiemy dokąd się obróca, domyślamy się jednak, iż do Ameryki żeglugę przedsięwzma.

Z F R A N C Y I

Z Paryża d. 26. Czerwca. Król dowiedział się, iż się znajduje wielka liczba Towarzystw i najmników w Cechach Rzemieślniczych, którzyby chcieli być majstrami, lecz dla wielkiego kosztu przy otrzymaniu na to pozwolenia nie mogą żądać swoich dostąpić, a chcąc dać obronę i rozszerzenie przemysłom Rzemieślniczym, wydał Edykt w miesiącu Maiu, który rejestrowano dnia 19 Czerwca, w Parlamencie. Mocą tego Edyktu pozwala dawać przywileje albo karty mimo Cechów na majstrostwo. Z Rochefort oznajmia, że na początku tego miesiąca nawałnice gwałtowne wiele okrętów zatopiły na morzu. Wilk, który tam wielkie poczynił szkody, znowu temi czasami znaczną liczbę ludzi zagryzł.

Z Paryża d. 27. Czerwca.

Czytamy tu pismo, które po-

zwolili Kommissarze Królewscy Stanom Bretańskim wydrukować na usprawiedliwienie Xiążęcia *de la Tremoille* i Szlachty, która nie chciała zezwolić na zdanie więkzey części swego stanu względem listów pisanych do Xiążąt krwi Królewskiej i do Ministrów. Pismo to dowodzi, że strona przeciwna nie przestąpiła przeciw powiannościom swoim ku Ojczyźnie tak, iak rozgłoszono.

Z A N G L I I

Z Londynu d. 28. Czerwca.

Między naszymi Ministrami i Posłami Pruskim i Rosyjskim są częste i długie umowy. Pan *Hay* Minister nasz w Lizbonie już zamtąd wyjechał, którego wkrótce tu oczekiwamy. Idzie pogłoska, że General *Conway* złoży swódy urząd. Jan *Wilkes* zaczął pisać Historią Angielską, którą doprowadzi od Wilhelma III do czwartego roku terażniejszego panowania. Z Ameryki mamy wiadomość, że na Grenadzie Wyspie Murzyni podnieśli bunt przeciw swoim Panom. Kawaler *Grey*, który miał wyjechać w poselstwo do Madrytu, znowu się zatrzymał, przeto, iż Dwór Madrycki niestateczny jest w swoich obietnicach, raz zamysła wypłacić okupy Manilskie, dru-

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODE DZIA 22. LIPCA ROKU 1767.

Z Neapolu d. 9. Czerwca. Upewniala tu, ze Arcy-Xiezniczka przyszla nasza Królowa przybedzie do tuteyszego Miasta w nastepujacym miesiacu Listopadzie, a obrzadki slubne odprawi sie tegoz miesiaca dnia 4 iako wdzień S. Karola, ktorego imię ma Król Jmć Katolicki.

Z Charles-Touen z Karoliny Południowey d. 8. Maia. Wielkorządca tuteyszey Prowincyi podpisał kilka Aktów ułożonych od ziazdu Prowincyalnego, z ktorych trzy są ważnieysze następujące: Akt uchwalający dla Króla summe od 18,000 Funtów Szterlingów gotowemi pieniędzmi na zrobienie Mappy powizechney tey Prowincyi i na ustanowienie Kommissarzów, którzy uczynią w tey mierze kontrakt z Panem Tacytem Gaillard. Drugi uchwalający dla Króla 60,000 Funtów Szterlingów na wybudowanie składu Kupieckiego i Komory Celney, także na wystawienie Gwardyi w tuteyszym Mieście, która będzie należała do Regencyi. Trzeci ustanawiający, aby częstsze była zafiadania powszechne, i Kommissyie partykularne na rozfądzenie spraw ofobliwie gardlowych. Dziwnie dobrze udają się tu morwy i jedwabniczki: Ipodziewamy się znacznych pożytków z rękodziel, które zamysłamy ustanowić.

Z Krakowa d. 11. Lipca. Akademia Krakowska po odprawionym na dniu wczorayszym Nabożeństwie, względem Aktu Kanonizacyi S. JANA KANTEGO w Rzymie (iak się można

spodziewać zaszły) będąc pamiętną i wdzięczną Łask ś. p. J. O. Xiążęcia Jmci Władysława Łubińskiego Prymasa Korony Polskiej i W. X. Lit: solenne na dziś w Kościele Kollegiaty S. Anny rozporządziła Exekwie, gdzie liczne Msze Święte przez XX. Świeckich i Zakonników tutejszego Miasta Panu BOGU Offerowane były na pomoc Dulży ś. p. Xiążęcia Jmci: to zaś Nabożeństwo zakończył Summą śpiewaną Jmć X. Marciszowski Kanonik Krakowski *Universitatis Rector*, w przytomności wielu Państwa i Osób tak Duchownych, iako i Świeckich.

Z WARSZAWY DNIA 22. LIPCA.

Jchmć PP. Dzierżozzycki Cześnik, i Krafiński Oboźny W. Koronni w przeszłym tygodniu oddalili się ztąd, dokąd Jchmć Panowie Fleming Woiewoda Pomorski, Czapki Podskarbi Ziemi Pruskich, mianowany dawniey Orderu S. Stanisława Kawaler, General Inspektor Mokronoski Starosta Janowski, i inni świeżo przybywszy, mieli honor prezentowania się Królowi Jmci P. N. M.

Dnia onegdajszego przed wieczorem Jeymć P. Branicka Kasztelanowa Krakowska, Hetmanowa W. Koronna, stanawszy tu, udała się natychmiast do Zamku na powitanie Najjaśniejszego Króla Jmci P. N. M. a potym nadechawszy do Pałacu swego, odbierała od Państwa tu przytomnego wizyty.

Jmć X. Młodziejowski Biskup Przemycki, Podkanclerzy Koronny dnia dzisiejszego wiejeżdża ztąd do Łowicza na przypadający tamże dnia 27 tego miesiąca uroczysty pogrzeb ś. p. Xiążęcia Jmci Prymasa.

Jmć P. Oskierka Marszałek Powiatu Mozyrskiego, Pułkownik Petyhorski Woysk W. X. Lit: wieku swego przepędziwszy lat 63, w Dobrach swoich Narowli w tymże Powiecie Sytuowanych z tym się pożegnał światem dnia 28, w Miesiącu przeszłym. napełniwszy żalem nie tylko swoją tak godną Familią, ale też i cały zwyż wspomniony Powiat. Po którego śmierci mając wzgląd J. K. Mć P. N. M. na zasługi Jego w Rzeczypospolitey, toż Pułkownikostwo konferować raczył Synowi Jego starszemu Jmci P. Staroście Bahrynowskiemu.

Wielebne Jeymć Panny Sakramentki znajdując się w potrzebie przyczynienia Klasztoru, iako też wybudowania Seminarium dla świeckich Panien, które wielką groziło ruiną J. O. Xiężna Jeymć Czartoryska Woiewodzina Ruska w asylytencyi naydystyngwowanszych tu znajdujących się Dam dnia 16 tegoż miesiąca z wielką pobożnością i przykładem dla przytomnych, pierwizy do teyże Fabryki zakładała kamień, przy której ceremonii Jmć X. Kierki Sufragan Poznański Sekretarz Korony pontificaliter zwykłe czynił Benedykcyę.

Podaje się do wiadomości, iż Jmć P. Melchior Richarski niegdy Jchmo-
scidów Jana i Maryanny Rycharskich Podczaszych Trembowolskich
Małżonkwo Syn, cırcter przed lat trzema w służbie w Regimente
Gwardyi Piechey Litewskiej znajdujący się, potym gdzie się obrócił,
i gdzie zostaje? Bracia Jego rodzeni wywieźć się nie mogą.

A przeto jeżeliby kto tego Jmci P. Melchiora Richarskiego znał, al-
bo wiedział gdzie się znajduje, życie lub umarł, pomienieni Bracia ro-
dzeni Jego, po śmierci Rodziców swoich pozostali, i substancyę Dzie-
dziczną w ziemi Warszawskiej mający, upraszają aby Jmć dał znak
o nim, List ordynowany do Jmci Pana Andrzeia Mokronowskiego
Generala Inspektora Woysk Koronnych Starosty Janowskiego.

Sławny Konsyliarz Canti, Dworu Saskiego Okulista, który świe-
żo w Dreźnie się bawiąc, tamże wiele dowodów dziennej swojej kura-
cyi na nowo pokazał, teraz znajduje się w Warszawie, iako obszer-
nie imię Jego w całej Polsce znaiome. Dla czego wszem w obec,
tak J. W. iako i wszelkiej kondycyi Osobom, tak Pacyentom, iako
też pomocy Jego potrzebującym, wiadomo czynić się, że mieszka na
Krakowskim Przedmieściu, w Kamienicy Kurowskich, przy Kancler-
skim Pałacu, na przeciwko J. XX. Bernardyndów, u Pana Ka-
pitana Solarego na pierwszym pięttrze w tyle na Senatorską ulicę.

Podaje się do wiadomości, iż za naytąskawszym pozwoleniem J.

O. Xiążęcia Jmci Marszałka W. Koronnego, zacząwszy od Niedzieli
albo dnia 26 Lipca, w ogrodzie w Pałacu Pocieliowskim odprawować
się będą tańce bez Masek iednak, i bez biletów, każdemu wolno ucie-
szyć się będzie lub tańcem, lub przypatrywaniem się, zapłacisz od
weyscia Złoty Polski ieden: Te Tańce co Niedziela i Święto odpra-
wiać się będą.

Jest do przedania Karetą piękna i modna na 4 Osoby. Ktoby chciał
nabyć, niech się uda do P. Franciszka Girola mieszkającego w Kamie-
nicy Grotosowskiej na Piwney ulicy.

Podaje się do wiadomości Publico, iż na Odffocku mieszkający
Człowiek pokazujący przedziwne piękne Optyczne do tego czasu nie
widziane z ukontentowaniem wszystkich Spektatorów sztuki, które wie-
dnej godzinie 60 razy na rozkaz odmienne być mogą, i ponieważ ten
Człowiek nie ma intencji tu długo bawić, więc tedy Publicum w tym
informuie, i prosi żeby mógł być uwiadomionym godziną w przód od pra-
gnących widzieć na morzu Batalie białych piorunów i inszych rusza-
jących sztuk, na które pokornie wszystkich zaprasza.

Pewnemu Panu rezydującemu w Warszawie, uciekł z Dobr Je-
go w Sandomirskim Czełk poddany, imieniem Andrzej, Szpichlerz
trzymający, który Zbożs wszystko wyprzedał, i kilka tysięcy zabral,
wziawszy z sobą z kuchni kuchtę w białej prostey sukmonie i kapelu-
szu około lat osmnaście mającego, dziobatego, i mocno czarniawego,
sam zaś miał barwę zieloną, gdyż, i do myślistwa, mając wielką ocho-
tę, był zażywany. Także bekieszkę zieloną kasztanowatemi barankami
podszytą, pas ieden biały, drugi czerwony, oponczę szarą, kuczbaiem
czerwonym podszytą, fuzye dwie, dziobaty także i czarniawy, około
25 lat mający, chuderlawy, miernego wzrostu. Uprasza się wszystkich
Jchmcion komuby się trafiło takowych ludzi złapać, aby ich przytrzy-
mał, a dawał znać na Pocztampł Warszawski do Jmci P. Zachary-
szewicza Sekretarzu Poczty, będzie przyzwoita nagroda, przy wiel-
kiej obligacyi.

gi raz czyni w tym nowe trudności. Xiążę Dziedziczny Brunświcki wyjedzie w krótce do Niemiec z całą swą Familją. Pofel Cefarski ma częste umowy z Ministrami walszemi. Król Jmć jako obrońca i Miłośnik nauk wyzwolonych zamysła ustanowić w Łatęjszym Mieście Akademią. Nie spodziewamy się, aby to było przykroinnym Akademiom przyległym, gdyż to wszystko co kolwiek zmierza do rozszerzenia i wydoskonalenia nauk uczonym ludziom miło być powinno. Z Edyburga z Szkołcy oznajmia, że zamysłają tameczne Miasto powiększyć założeniem nowych i porządných ulic, co gdy się stanie zapewne w wielkości y piękności żadnemu Europeyjskiemu Miastu nie uступи. Na zgromadzeniu Towarzystwa Indyjskiego Kupieckiego postanowiono przestać procesu sądowego z Urzędnikami niektórymi Bengalkiem, którzy wielkie podarunki od tamecznych Panów przyjęli. *Bengala* według ułożenia uczynionego przez Lorda *Clive* czyni dochodów corok na 1500 tysięcy Funtów Szterlingów w samych pieniądzach, z *Senegal* piszą, że Rozbojnicy wielkie izkody tam

poczyniwszy Anglikom, gdy przez nich byli ściżani, widząc iż uść rąk prześladowców nie mogli, zapalili prochy na swoim okręcie i tak zginęli.

Z N I E M I E C

Z Lipska d. 11. Lipca. Ministrowe Francuzey usilnie się staraiają należycie rozporządzić skarb publiczny. Z tey przyczyzny stanął teraz kontrakt między Generalnym Arendarzem Królestwa i Towarzystwem Generalney arendy, mocą którego na pięć lat pomienione Towarzystwo bierze na się dochody i ma corok wypłacać 132 miliony 250,000 liwrow, z obowiązkiem także dania przed końcem tego roku rachunkowey Kasse niedawno w Paryżu ustanowioney dwóch millionów liwrów na wypłacenie 20,000 akcyi, które Król Jmć na siebie bierze, i z których ma mieć pożytku pojednym *fon* od liwra. Także umówiono z pomienionym Towarzystwem, ażeby w krótce ile możności wypłasiło w podarunku jeden million 1500,000 liwrów, z których 900,000 mają być obrócone na kupienie wyspu przyległego *Granicom Bretanii i Poitu* nazwanego *Noirmontier*, który do tych

czas zakazany handel prowadzącym, był miejscem ucieczki. Reszta z tych pieniędzy będzie obrócona na wykawienie nie odbicie potrzebnego mostu przy *Newilly*. W Anglii nieustannie pogłaska o bliższej odmianie Ministrów. Tym czasem upewniają, że Amerykańskie Prowincye Północne po większej części przyjęły rozporządzenia od Króla i Parlamentu przepisane względem wojska Królewskiego, obiecując mu dać i mieszkanie i żywność. Nie mogą tam się wychwalić Niemców sprowadzonych do owych krajów, którzy nie tylko role należycie wyprawili, ale też zaszczepili morwy, i iedwab już zbierają, innemi też przemyśłami wielki pożytek nowey swey Oyczyźnie obiecują. Zkąd Anglicy zachodzą w sprzeczki polityczne rozstrząsając iedli ten polor Ameryki więcey pożytku, czyli więcey szkody uczyni Europie. W Genewie po odrzuceniu Memoryału podanego od Deputatów i Obywatelów Syndykom, żadney między niemi zgody spodziewać się nie można. Rada mała zdaie się iedynie oczekiwać na decyzją Ministrów Państw pośredniczych, którzy zgodzić się w wie-

lu artykułach nie chcą. Przez co kredyt, handel i szczęśliwość tey małej Rzeczypospolitey do ostatniego ma się zniszczenia. Z Neapolu oznajmują, że w Kolegiach wszystkich urzędowych wielkie zaszły odmiany. Równie Cudzoziemskie iako i Domowe interessa tylko od Króla i Margrabi *Tenucci* biorą rozporządzenie. Zaden z Konfiliarzów Stanu w żadne sprawy nie wchodzi, albo tylko dla pozoru bywa wołany. Z Xięstwa Würtemberskiego mamy, że Deputaci od Stanów tamiecznych i Dworu wyznaczeni dla ułożenia ugody zasiadali dnia 21 Czerwca i Akta od Xiążęcia podpisane i pochwalone wysłali przez statek do Wiednia, aby były potwierdzone. Już zaczęto tam odprawionym Officyerom gaże wypłacać: i spodziewają się w krótce powrotu Dworu do *Stuttgart*, wojsko pozostałe przydzie także do tamiecznych koszarów. Kapela Xiążęca już powróciła z Wenecyi do *Ludwigsburg*, za którą sam Xiążę pośpieszy. Pierwey iednak uda się *incognito* do Padwy dla przypatrzenia się tam Operom i Jarmarkowi, który temi czasami barzo liczny być zwykł.